

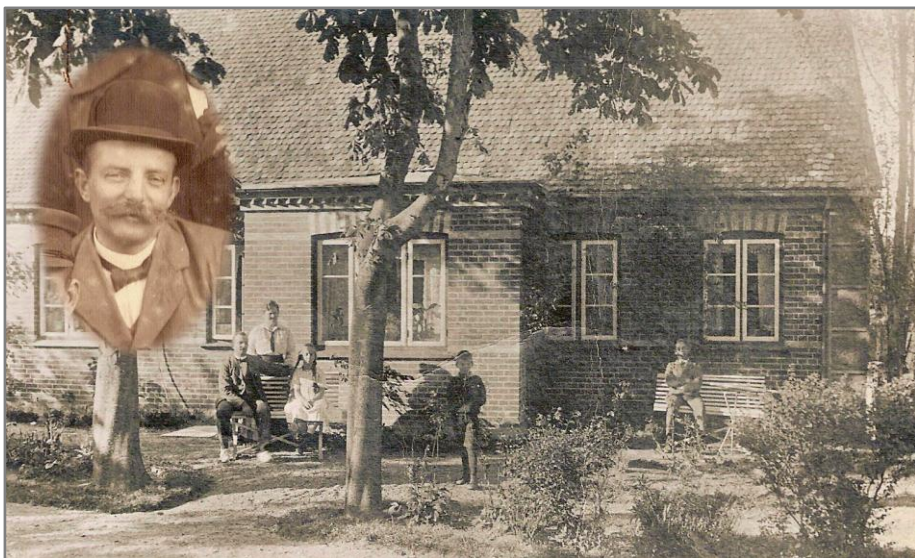
Søndag d. 14. juni 1908...

En gendigtning af et hændelsesforløb for 100 år siden.

Af Jens Peter Pihl

Sofus Poulsen vågnede tidligt denne søndag morgen i juni - vejret i juni dette år havde ikke vist sig fra den gode sommerside endnu, og denne søndag var heller ikke nogen undtagelse, der lå et tykt tæt og mørkt skydække med en svag vind fra sydvest over Hornbæk og slagtergården på Lars Kuhlmannsvej nr. 1.

Som slagtermester kunne søndagen godt byde på flere arbejdsmæssige opgaver til ugen som kom, og der var da også noget, som Sofus Poulsen skulle klargøre til mandag morgen - til slagtervognen - ligesom Metha, Sofus kone, også havde sit at se til, bl. a. med indsamling af æg fra den store hønsegård, som lå ud til smøgen, som forbandt Lars Kuhlmanns Vej med Ole Piiis Vej.

Sofus Poulsen ses ø.tv. med bowlerhat, foto fra Fugleskydningen i 1912, samt med sin familie foran slagtergården på Lars Kuhlmanns Vej 1. Fotoet er taget fra Strandvejen i 1920. Fv.: Sofus og Metha Poulsen, med deres tre børn Karen, Georg og Henrik.

Al den ståhej fra morgenstunden kom sig af, at Sofus Poulsen denne søndag skulle til kongefugleskydning, kl. 9.30 på Hotel Bondegården - det var første gang det nystiftede Salonskydeselskab skulle afholde kongefugleskydning og hans forventninger var ligeså høje, som hos selskabets 40 andre medlemmer. En håndfuld borgere fra byens handels- og håndværkerkredse, havde året forinden indkaldt til stiftende generalforsamling på Hotel Bondegården d. 24. juli, her var 33 personer blevet opfordret til at være med til at stifte en lokal Salonskytteforening i Hornbæk. En af disse var slagtermester Sofus Poulsen, og denne morgen gik tankerne derfor tilbage på det spændende og turbulente første år i denne skytteforening - ja eller salonskydeselskab, som andre kaldte det - Sofus var

lidt i tvivl, om det nu var en forening eller et selskab, nå... han tænkte, at det nok snart kom på plads - det med navnet - så eftertiden fik en entydig betegnelse på dette nye og meget spændende tiltag i Hornbæk. Det unge skydeselskab havde siden sidste sommer, i 1907, allerede afholdt mange præmieskydninger henover sensommeren og vinteren - altid på Hotel Bondegården - i haven, når vejret var til det, og i festsalen ud mod Sauntevej mellem jul og nytår. I januar 1908 var den afholdt første ordinære generalforsamling på Bondegården, og så havde bestyrelsen igen fundet på noget nyt, at invitere alle skydebrødrene - som i det nye år 1908 var steget til 44 betalende i 1. kvartal - med fruer til en fest d. 1. marts på Hornbæk Kro - "Fællesmåltidet" kaldte de denne vinterens fest. Metha og Sofus mindedes stadig denne fest, hvor 23 par deltog - det var jo altid en god ide at invitere fruene med, og så skulle man jo også afvikle præmieskydningerne på en festlig måde, og uddele de mange præmier. Kroen havde et større lokale end Hotel Bondegården, så det var hos brødrene Houmann, det var forgået.

Nå, men nu stod altså kongefugleskydningen for døren, og det skulle ske på Bondegården i haven mod øst - der hvor de også havde afholdt præmieskydning. Sofus Poulsen havde været heldig under disse skydninger - det lå godt for ham, det der med skydning - så Metha og Sofus mor og far, var lutter øre denne morgen, da Sofus fortalte, hvordan bestyrelsen, med malermester Theodor Andersen i spidsen, havde tænkt sig at træfuglen skulle udføres og nedskydes denne søndag:

"Det er en alm. træfugl med kongekrone af blik - de to vinger og klør er sat på med jernbeslag, så de kan skydes af fuglens krop - i vingerne spidser sidder der en jernring i hver, som også skal skydes af - der er også en ring i fuglens hale og næb. Fuglen er nok flot bemalet, kender jeg Theodor Andersen ret - så starter vi med ringen i venstre vinge, så ringen i højre vinge, så ringen i halen, herefter kronen på fuglens hoved og ringen i næbet. Så er der frokost i Bondegårdens festsal, og herefter skyder vi videre mod fuglens venstre klo og højre klo - venstre vinge og højre vinge, og til slut mod fuglens brystplade - den som skyder fuglen ned bliver selvfølgelig fuglekonge!"

Da klokken havde passeret ni, gjorde Sofus sig klar - det krævede jo stadstøj - sådan at gå til kongefugleskydning på Bondegården, og med anerkendende blikke fra resten af familien, gjorde Sofus Poulsen sig parat til at gå - det var jo lige henne om hjørnet, men det gjaldt jo om at komme blandt de første - så behøvede man jo ikke at gå rundt og hilse så meget - for det var allerede blevet tradition at give hinanden hånden før man startede med at skyde.

På vej ud af slagtergården mødte Sofus sin genbo skrædder Chr. Olsen, som også skulle til kongefugleskydning, og oppe på Strandvejen sluttede flere sig til - toldkontrollør Balslev fra Toldhuset yderst ved stranden og plantagen, så fætter Albert Poulsen fra slagtergården på Per Bjørns Vej nr. 3 og mejerist Emil Larsen fra nr. 321 - ved Ole Piis Vej kiggede de efter bager Johannes Larsen og tømrmester Valdemar Nielsen - men de var jo nok gået tidligere, da de begge var med i bestyrelsen. Da vejret denne dag ikke var noget at råbe hurra for, gik snakken blandt andet om, hvad man ville gøre, hvis det begyndte at regne - er der plads inde på Bondegården til at skyde efter Fuglen, og alle var de selvfølgelig spændte på at se den flotte fugl - den første i Hornbæk.

*Foto tv.: Her ses Strandvejen foran Lars Kuhlmanns Vej i 1907. Huset tv. er nr. 321.
Foto th.: Hjørnet af Ole Piis Vej og Strandvejen. Peter Poulsens købmandsforretning ses
bagest i billedet foran Kirken.*

Gruppen af skydebrødre fortsatte videre mod Bondegården, forbi pensionaterne "Baggebo" og "Bendtsen's", og videre til Kirkevej, hvor de fik selskab af "Stille Peter", købmand Peter Poulsen fra Kirkestien, endnu en fætter til Sofus og en bror til Albert.

*Tv.: Johannes Larsens bageri på
Ole Piis Vej.
Th.: Standvejen og Kirkevej. Det
store hus tv. var Bendtsens
Pensionat med pensionat Bag-
gebo overfor i den lave have.
Nederst: Tjalken - Havnevej og
Strandvejen, der var skilte til
Hornbæk Kro ad Havnevej og
Hotel Bondegården rundt hjør-
net til venstre. Hovedgaden ses
lige ud !*

Så var de kommet frem til Tjalken på hjørnet af Havnevej og Strandvejen. Her mødtes så fugleskytterne fra øst og nord i byen – fra Tjalken kom købmand Christian Poulsen – endnu en fætter til Sofus, og bror til Peter og Albert Poulsen, og så op fra Havnevej kom brødrene Houmanns, som ejede Hornbæk Kro, kaptajn Svend Pii, fra nr. 5 og Carl Holm fra bageriet på nr. 3, også kaldet "Holms faste stok".

De 10 fulgtes nu resten af vejen fra Havnevej, og rundt om hjørnet mod Bondegården. Fra vest så de nu flere skydebrødre komme imod sig fra den modsatte ende af byen, købmand Leedgaard, blikkenslager "Altså Olsen" og trikotagehandler J. P. Jensen – alle skulle op ad vejen mod Saunte, og så ind på selve Bondegårdens gårdsplads, som lå mod syd op til Hornbækbanen.

Der blev nikket og snakket, mens de gik videre om bag Bondegårdens rejsestald og ned i haven mod øst, der hvor selve kongefugleskydningen skulle foregå. Ved indgangen mødte de vognmand Haagen Nielsen fra Stationsvej og førstelærer Karl Hoffmann, som var kommet den lige vej op fra skolen gennem urtehaven. Snakken faldt naturligt på byggeriet af det nye Apotek overfor, og om vinterens fakkeltog og efterfølgende afskedsfest i forbindelsen med Holger Drachmanns død på "Klinikken" oppe på bakken mod Holmegården og Saunte. Hvordan ville det for resten gå den nystartede Hornbæk Idrætsforening? Der skete rigtigt meget i Hornbæk i disse år !

Hotel Bondegården ses fra "Bretagne-bakken" i 1907. Foran ses Sauntevej og Stationsvej. Hornbæk Banen var endnu ikke ført videre til Gilleleje

Bondegården fyldte hele arealet, hvor SuperBrugsen og Netto ligger i dag.

Bondegårdens nye anneks, bag jernbanevognen, var under opførelse – denne bygning husede i 50'erne den nye Restaurant Bondegården, da den gamle Bondegård udbrændte i 1944 efter sabotage.

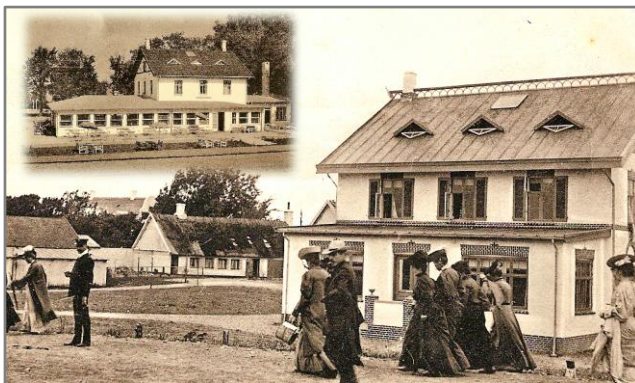
Den gamle Bondegård var oprindeligt trelænget og længen mod vest ud til Sauntevej husede restaurant ud til Hovedgaden og kroen "Kanonen" i den lille lave bygning ud til Sauntevej.

I længen mod øst var der rejsestald, og det var i haven bag det nye anneks og rejsestalden at fugleskydningerne fandt sted fra 1908 til 1929, Den ugenerte bondegårdshave lå, hvor der i dag er p-plads bag SuperBrugsen.

I haven mødtes de så - 38 skydebrødre - bestyrelsen tog imod ved formand malermester Theodor Andersen fra Søværnet, kasserer Johannes Andersen fra Bøgehøjgård, tømrermester Valdemar Nielsen og bagermester Johannes Larsen begge fra Ole Piis Vej. Det kostede 1,50kr. at deltage, som blev opkrævet ved indgangen til haven. Fuglen var mangeløs - flot malet og dekoreret med forgyldte beslag. Fuglens placeringen var nøje planlagt, så man ikke skød mod "Bakkebos" baghave og området ved Peter Olsens Vej. Denne del af Bondegårdens have lå godt afskærmet mod øst af et levende hegn mod Bakkebo og lukket af mod syd af den endnu ikke færdigbyggede annektsbygning. Haven lå ugenert og var særdeles egnet til dette kongefugleskydearrangement.

*Hotel Bondegården i slutn. 1920'erne. Hovedindgangen lå der, hvor indgangen til SuperBrugsen er i dag. Kroen "Kanonen" (Den gl. Kanon) lå i gavlen mod syd langs Sauntevej.
Ø Th.: Gårdspladsen fra samme tid - hovedbygningen havde fået en overetage på til værelser. Rejsestalden og haven til højre for gårdspladsen.
Hornbæk Salonskydeselskab afholdt Fugleskydninger helt frem til 1929 i Bondegårdens have.*

I 1906-07 opførte Hotel Bondegården en annektsbygning i haven op til Stationsvej. Da Hotel Bondegården brændte i 1944, husede denne bygning i begyndelsen af 50'erne restaurant Bondegården med kroen "Kanonen". Denne bygning blev nedrevet i 1996 for at gøre plads til Netto.

Som dagen gik - det holdt da tørvejr - gik fuglen også stille og rolig sit endeligt i møde, og efter en vellykket frokost i festsalen, fortsatte man skydningen, og midt på eftermiddagen faldt så fuglen for Sofus Poulsens præcise skud. Han blev således Salonskydeselskabets første Fuglekonge. Om aftenen var der middag for de fremmødte skydebrødre uden fruer - jeg gætter på, at Sofus Poulsen ved den lejlighed blev hædret på bedste vis, og at det blev noget senere, end han havde regnet med, da han tog af sted fra morgenstunden, inden han vendte tilbage til slagtergården på Lars Kuhlmanns Vej. Hvilken ære var det ikke at blive den første Fuglekonge, at få kongemblemet i hattebåndet og modtage en kongepokal til ejendom.

Skuddene faldt søndag d. 14. juni 1908 som følger:

Venstre Vingering - tømrmester Sakse, ved eget skud.

Højre Vingering - købmand Leedgaard, ved eget skud.

Haleringen - sognefoged H. P. Nielsen, ved eget skud

Kronen - murermeister H. J. Hansen, ved murermeister Carl Poulsens skud.

Næbringene - murermeister N. F. Petersen, ved tømrmester Valdemar Nielsens skud.

Venstre Klo - styrmand N. Pii, ved tømrmester Valdemar Nielsens skud.

Højre Klo - købmand Chr. Poulsen, ved forvalter Jensens skud.

Venstre Vinge - styrmand N. Pii, ved Valdemar Nielsens skud.

Højre Vinge - restauratør Jessen, ved malermeister Theodor Andersens skud.

Brystpladen - slagtermester Sofus Poulsen, ved eget skud.

Sofus Poulsen blev således Selskabets første Fuglekonge.

Salonen har ikke kongepokalen fra 1908 - men to pokaler, den flotte trebenede sølvpokal fra 1912 og Silverpokalen fra 1913, er i dag i Selskabets eje, skønt man dengang fik kongepokalen til eje. De er senere skænket af familierne til Christian Olsen og H. W. Olsen.

Fuglen til højre er fotograferet på engen ved Horneby i 1930'erne - det er nok den, som kommer fuglen fra 1908 nærmest.

I 1908 var der også en ring i hver vinge og en i halen - i modsætning til senere, hvor disse ringe udgik af skydningen.

Vinger, klør og hale var sat fast til fuglens krop med metalbeslag, som skulle skydes bort før lemmerne faldt til jorden. De fire ringe og kronen var hamret ind i træpladen og skulle også bortskydes.

Fuglen sad på en jernstang gennem brystpladen, og til slut blev fuglen placeret yderst på den vandrette del af stangen, og var derfor let at skyde bagud - herved faldt fuglen og Fuglekongen kunne udråbes.

*Fugleskydning i 1912.
Nummer fem i rækken af Fugleskydninger.*

Fuglekonge skræddermester Christian Olsen i midten, til højre slagtermester Sofus Poulsen, Fuglekonge i 1908, og til venstre bagermester Johannes Larsen, som først blev Fuglekonge i 1914.

Fra den første Kongefugleskydning i 1908 fik fuglekongen et kongeemblem til hattebåndet, når han blev udråbt - her ses Christian Olsen med dette kongeemblem i hatten og med en rest af fuglen i hånden. Johannes Larsen sidder med en af de tre salonrifler, som man brugte dengang til Selskabets skydninger. De otte sølvplader på skæftet vidner om, at der også blev afholdt præmieskydninger ved siden af fugleskydningerne de første år. Vi har desværre ikke disse gamle rifler i Selskabets eje i dag.

Johannes Larsen var lige blevet formand for Salonskydeselskabet i 1912.

FUGLESKYDNINGER HAR FUNDET STED PÅ FØLGENDE LOKALITETER:

- 1908 - 1929 på Hotel Bondegården i haven.
- 1930 - 1939 på engen ved Horneby (14. Kreds Skydebane).
- 1940 blev afløst p. g. a. 2. verdenskrig.
- 1941 - 1945 i baghaven til Hornbæk Badehotel. Man skød til en papfugl med luftrifler.
- 1946 - 1951 på engen ved Horneby.
- 1952 - 1961 på marken ved Åsen bag Bøgehøjgård (Hattemagervej Kingo).
- 1962 - 1964 på marken ved Åsen øst for Harboesvej.
- 1965 - 1971 på marken ved Åsen ved Bøgehøjgård (Hattemagervej Kingo).
- 1972 - 1975 ved Åsen bag Kildegården i Horneby.
- 1976 - 1977 på marken ved Åsen bag Bøgehøjgård (Hattemagervej Kingo).
- 1978 - 1988 ved Åsen bag Kildegården i Horneby.
- Siden 1989 på skydepladsen ved Stenhøjgård i Horneby.

Her under ses dagen og måske morgendagens fugle – samt nedskydnings rækkefølge.

